

به نام خدا

وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
(ایرانداک)

خلاصه گزارش طرح پژوهشی سازمانی

عنوان طرح پژوهشی

تدوین سند برنامه راهبردی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) ۱۴۰۴-۱۴۰۰

تاریخ شروع طرح پژوهشی	۱۳۹۸/۱۲/۲۴	تاریخ پایان طرح پژوهشی	۱۳۹۹/۹/۲۴
نام و نام خانوادگی مجری طرح پژوهشی	دکتر آرمان ساجدی نژاد		
نام و نام خانوادگی همکاران طرح پژوهشی	احمد گنجی		

درباره طرح پژوهشی

(بیشینه ۳۰۰ واژه درباره مقدمه، مسئله، و هدف‌های پژوهش و آنچه که انجام، بررسی، یا تعیین شده است.)

شتاب‌گیری و گسترده‌سازی دامنه تغییرات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، همراه با تحولات سریع تکنولوژیکی و پیشرفت‌های علمی، سازمان‌ها را بشدت متاثر می‌سازد. در حالیکه پژوهش‌های قابل توجهی طی سال‌های گذشته در حوزه استراتژی سازمانی انجام شده است، اما هنوز چالش‌های بسیاری بر سر راه تحقیق در این زمینه باقی است. با توجه به نیاز اخیر در زمینه بهره‌وری سازمان‌های دولتی از سویی و نیاز به تقویت بدنه پژوهشی و نیز اجرایی پژوهشگاه از سوی دیگر، نیاز به برنامه مدون استراتژیک پژوهشگاه قابل لمس است. طرح حاضر، به بازنگری در برنامه‌ریزی استراتژیک پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) و برنامه‌ریزی مجدد در ۵ سال آتی می‌پردازد. در طرح جاری سعی شده است برنامه‌ریزی استراتژیک پژوهشگاه بر اساس نیازمندی‌های نهادهای بالادستی و همچنین وظایف و مأموریت‌های پژوهشگاه تدوین شود. با توجه به گسترش فعالیت‌های پژوهشگاه در سال‌های آتی، این برنامه‌ریزی و پایبندی به آن، از اهم فعالیت‌های تاثیرگذار پژوهشگاه خواهد بود. پیوستگی منطقی در هر آنچه که سازمان‌ها انجام می‌دهند استراتژی آگاهانه تلقی می‌شوند در عین حال که استراتژی‌هایی نیز در سازمان به صورت ناآگاهانه و بدون درک علت آن، اجرا می‌گردد که منتهی به ایده استراتژی پدیداری شده است. عین حالی که هر دوی این استراتژی‌ها معتبر و با ارزش هستند ولی آنچه که در دنیای واقعی اتفاق می‌افتد در بین دو سر این طیف است. راز موفقیت در ایجاد توازن و تعادل بین این دو نوع استراتژی است، به طوری که رمز عدم

موفقیت بسیاری از سازمان‌ها را در عدم توازن در این استراتژی‌ها دانست. امروزه بسیاری از سازمان‌ها به دلیل نادیده گرفتن استراتژی در گفتمان و در عمل از حالت تعادل خارج شده‌اند. راه‌حل بازگشت به حالت تعادل در سازمان‌ها توجه ویژه به بازیگران اصلی استراتژی‌ها (مدیران ارشد، میانی، عملیاتی، مشاوران و ...)، روال‌های کاری و تبدیل روال‌ها به رویه‌ها برای موفقیت سازمان است.

طراحی برنامه استراتژیک پژوهشگاه با نگاه ذکر شده و با همراهی و هماهنگی واحدهای کلیدی و ذینفعان داخلی و بیرونی پژوهشگاه تدوین شده است و نیازمندی‌های لازم برای توسعه واحدهای مختلف را به صورت هم‌آوا فراهم خواهد ساخت.

روش پژوهش

(بیشینه ۳۰۰ واژه درباره گام‌های پژوهش و چگونگی گردآوری و تحلیل داده‌ها (ابزار، جامعه، نمونه، روش نمونه‌گیری، روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها).

در پژوهش جاری گام‌های زیر طی شد:

0 بررسی مدل‌های برنامه‌ریزی استراتژیک (مطالعه کتابخانه‌ای و به‌روش‌ها (برای سازمان‌های دولتی، مانند مدل

برایسون))

- بررسی اسناد بالادستی و چارچوب‌های نهادهای گزارش‌گیر از پژوهشگاه (شامل سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، برنامه ۵ ساله پنجم توسعه، سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری، سند اقتصاد مقاومتی، سند اولویت‌های عمومی و اختصاصی ریاست جمهوری

0 بررسی و مطالعه اسناد جاری و بالادستی پژوهشگاه

0 بررسی الزامات مورد نیاز نهادهای بالادستی و گزارش‌گیر از برنامه ایرانداک

0 استخراج مفاهیم مرتبط از اسناد مرتبط با مأموریت‌های ایرانداک

- بررسی وضعیت جاری برنامه‌ریزی استراتژیک پژوهشگاه

0 بررسی نقاط لازم برای ایجاد تغییرات

0 ارزیابی برنامه پیشین پژوهشگاه

- بررسی میدانی از وضعیت و برنامه‌های مأموریتی پژوهشگاه (روش: مصاحبه، پرسشنامه و کاربرگ‌ها)

- توسعه برنامه استراتژیک پژوهشگاه که دست‌کم دارای بخش‌های بررسی اسناد بالادست، مأموریت، وظایف، تحلیل «اس‌دبلیو‌اوتی»، فلسفه و ارزش‌ها، اهداف استراتژیک، استراتژی‌ها، چشم‌انداز، سنجه‌های کلیدی عملکرد و مانند آن‌هاست:

0 استخراج نیازهای نهادهای بالادست

0 بررسی محیطی ایرانداک و تحلیل اس‌دبلیو‌اوتی با بهره از مفاهیم استخراج شده (استخراج نقاط قوت، ضعف،

تهدیدها و فرصت‌های پژوهشگاه)

0 تعیین اهداف و موضوعات استراتژیک ایرانداک و برنامه ۵ ساله 0 تدوین سند نهایی برنامه‌ریزی استراتژیک پژوهشگاه
یافته‌های طرح پژوهشی (بیشینه ۵۰۰ واژه درباره یافته‌ها و دستاوردهای کلیدی پژوهش در پاسخ به پرسش‌ها یا بررسی فرضیه‌های پژوهش.) ماموریت بنیادین پژوهشگاه، برپایه اساس‌نامه، پژوهش، مدیریت اطلاعات علمی و فناوریانه، آموزش، همکاری‌های پژوهشی و اطلاع‌رسانی، و پشتیبانی از سیاست‌گذاری علم و فناوری است که همگام با آخرین پیشرفت‌های علم و فناوری، در پاسخ به نیازهای ملی و منطقه‌ای، با خلاقیت و نوآوری، با کارایی و اثربخشی، نظام‌مند و ساختاریافته، و با اولویت‌بندی بر پایه منابع و نیازها انجام می‌شود. با توجه به خوشه‌های ماموریتی و نقش پژوهشگاه در پژوهش، مدیریت اطلاعات علم و فناوری، آموزش، همکاری‌های پژوهشی و اطلاع‌رسانی، و پشتیبانی از سیاست‌گذاری علم و فناوری، اهمیت به‌روز بودن و تعالی برنامه راهبردی پژوهشگاه دوچندان است. برنامه مستخرج از این طرح پژوهشی که تنها با یاری خداوند و پشتیبانی وزارت و هیئت‌امنا و همکاری و همراهی اعضای پژوهشگاه دست‌یافتنی است، با ارائه جهت و رویکردی پایدار برای پنج سال آینده، پژوهشگاه را در انجام مأموریت خود در راستای ماموریت و اهداف تعیین شده در برنامه‌های بالادستی زیر یاری می‌کند: ❖ سند چشم‌انداز ۲۰ ساله نظام جمهوری اسلامی ایران ❖ سیاست‌های کلی علم و فناوری ❖ نقشه جامع علمی کشور ❖ برنامه وزیر علوم، تحقیقات و فناوری ❖ برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ❖ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ❖ اولویت‌های ویژه و عمومی ریاست جمهوری ❖ سیاست‌های هیئت‌امنا. ❖ قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی همچنین به‌منظور برنامه‌ریزی برای توسعه فعالیت‌های پژوهشگاه، اقدامات و الزاماتی متصور شده که از واکاوی سند برنامه‌ریزی استراتژیک و بازنگری و بررسی نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدیدها، با تحلیل اس‌دبلیو‌اوتی استخراج

و بدست آمده و چهارچوب مورد نظر در قالب زمان ۵ ساله ارائه شدند.

اجزای خروجی طرح به صورت زیر طراحی شدند:

- بررسی نقاط کلیدی و نقاط قابل تغییر مدیریت استراتژیک دوره جاری پژوهشگاه (تا ۱۳۹۹)
- بررسی اسناد بالادستی و استخراج الزامات ماموریتی پژوهشگاه برای توسعه راهبردهای آگاهانه (تحلیل ها مانند اس دلیواوتی)
- بررسی راهبردهای پدیداری مستخرج از فرم های برنامه ریزی استراتژیک همکاران (واحد های پژوهشگاه) در قالب کاربرگ های تهیه شده توسط مجریان و تطبیق آنها با اهداف بالادستی
- تدوین سند برنامه استراتژیک پژوهشگاه با ایجاد تعادل و تناسب میان راهبردهای فوق

نتیجه گیری و پیشنهادها

(بیشینه ۳۰۰ واژه بحث و نتیجه گیری و بیان پیشنهادهای برگرفته از پژوهش).

هر ساله فرم های متعددی برای ایرانداک توسط نهادهای بالادست ارسال می شود که بخشی از آنها با برنامه استراتژیک ایرانداک پیوند دارد که در ادامه به ارائه گزارش های درخواستی سه نهاد بالادست و نظارتی ایرانداک یعنی سازمان برنامه و بودجه در قالب بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد، دیوان محاسبات در قالب گزارش پیاده سازی بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد و هیئت امنای در قالب گزارش عملکرد ایرانداک در راستای سیاست های هیئت امنای پرداخته می شود.

- اولویت های عمومی و اختصاصی ریاست جمهوری
- سامانه مدیریت پژوهش و فناوری ایران (مپفا) وزارت عتف
- گزارش به تسما وزارت عتف
- گزارش به مرکز آمار
- گزارش به سمات ملی
- گزارش عملکرد سیاست های هیئت امنای
- گزارش به مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
- گزارش به مرکز نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت عتف
- گزارش به «آی.اس.سی.»
- گزارش بودجه سالانه
- گزارش اقتصاد مقاومتی
- گزارش عملکرد برنامه و بودجه

در سند مسترج ازین طرح، شاخص‌های طراحی شده قابلیت ساخت همه گزارش‌های فوق را دارا می‌باشند. توصیه می‌شود یکپارچی سند و گزارش‌های استخراج شده توسط نهادهای سازنده گزارش‌ها رعایت گردد تا سند طراحی شده بیشتر کاربردی و نتایج آن در سازمان پدیدار شود.